

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLAS IV- VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Opracowany na podstawie:

1. Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych
2. Rozporządzenia MEN - W sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.
3. Programu nauczania języka polskiego w klasach 4 – 8 szkoły podstawowej „Słowa z uśmiechem” i „Myśli i słowa” – A. Żegleń. E. Nowak,
4. WSO.

I Cele oceniania.

1. Ocenianie bieżące ma na celu:

- pomóc uczniowi rozpatrywać i rozumieć swoje mocne i słabe strony oraz ukierunkować go do dalszej pracy,
- przekazać rodzicom (opiekunom) informacje o postępach ucznia,
- dać nauczycielowi informację o efektywności jego nauczania, właściwego doboru materiałów, metod i sposobów nauczania.

2. Ocenianie okresowe ma na celu:

- przekazać uczniowi informację o jego postępach w nauce języka polskiego,
- dostarczyć informacji rodzicom,
- dostarczyć informacji nauczycielowi odpowiedzialnemu za następny etap nauki.

II Ogólne zasady PSO.

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o zakresie wymagań z języka polskiego oraz o sposobie i zasadach oceniania.
2. Wszystkie prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, musi napisać pracę w terminie późniejszym, wyznaczonym przez nauczyciela.
3. Nauczyciel oddaje poprawione prace w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie.

4. Spisywanie (ściąganie) podczas prac klasowych skutkuje automatycznie oceną niedostateczną oraz jest jednoznaczne z zakończeniem pracy.
5. Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną.
6. Brak odpowiednich materiałów potrzebnych na lekcję traktowany jest jako nieprzygotowanie do lekcji.
7. Dwa razy w okresie uczeń ma prawo zgłosić brak przygotowania do lekcji bez żadnych sankcji. Fakt ten zostaje odnotowany w dzienniku za pomocą symbolu NP. Każde kolejne nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną. Prawo to nie dotyczy lekcji, na których ma odbyć się zapowiedziana forma sprawdzenia umiejętności.
8. Uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeśli zgłosi brak przygotowania, które nastąpiło z ważnych przyczyn, potwierdzonych pisemnie przez rodzica/opiekuna.
9. Nie ocenia się ucznia po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
10. Uczeń po każdej nieobecności jest zobowiązany do uzupełnienia braków w zeszytach, zeszytach ćwiczeń oraz innych pracach wskazanych przez nauczyciela.
11. Rodzic w obecności nauczyciela ma prawo wglądu do prac pisemnych swojego dziecka. Prace pisemne przechowywane są przez cały rok na terenie szkoły. Ze względu na ochronę danych osobowych oraz prawa autorskie prace uczniów nie mogą być udostępniane poza terenem szkoły.

III Formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów.

Na lekcjach języka polskiego przyjmuje się następujące formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów:

1. **Test diagnostyczny (diagnoza)** – rozumiany jako obiektywna próba polegająca na wykonaniu przez uczniów różnego rodzaju zadań, ćwiczeń itp., w celu rozpoznania stanu ich wiedzy i umiejętności dla opracowania dalszej drogi postępowania.
  - a) Nauczyciel przeprowadza go w zależności od potrzeb w ciągu całego cyklu kształcenia.
  - b) Jest zapowiedziany co najmniej tydzień wcześniej, z jednoczesnym określeniem przez nauczyciela czasu trwania i zakresu materiału.
  - c) Wyniki tekstu diagnostycznego „na wejście” stanowią jedynie diagnozę wiedzy i umiejętności ucznia i nie są podstawą do wystawienia stopnia bieżącego.

- d) Wyniki pozostałych testów diagnostycznych mogą być przeliczane na ocenę bieżącą, wpisywaną do dziennika.
2. **Sprawdziany** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów, przeprowadzane w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie wiedzy i umiejętności uczniów z danej partii materiału.
- a) Sprawdziany mogą zostać zaplanowane na jedną lub dwie godziny lekcyjne.
  - b) Obejmują co najmniej jeden dział programowy.
  - c) Poprzedzone są lekcją powtórzeniową.
  - d) Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel podaje informacje dotyczące zakresu, celu, formy i terminu pracy.
  - e) Zapowiedziany sprawdzian wpisywany jest do dziennika elektronicznego.
  - f) Nauczyciel ma obowiązek poprawić sprawdziany w terminie do dwóch tygodni od ich napisania. Jeśli termin ten zostanie przekroczony, nauczyciel nie wpisuje ocen niedostatecznych.
  - g) Uczeń, który opuścił sprawdzian, musi go napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
3. **Prace klasowe** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne formy wypowiedzi, przeprowadzone w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie umiejętności komponowania tekstów własnych zgodnie z określonymi warunkami.
- a) Prace klasowe są zaplanowane na dwie godziny lekcyjne.
  - b) Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel nie podaje tematów wypracowań.
  - c) Zapowiedziana praca klasowa wpisywana jest do dziennika elektronicznego.
  - d) Nauczyciel ma obowiązek poprawić prace klasowe w terminie do dwóch tygodni od ich napisania. Jeśli termin ten zostanie przekroczony, nauczyciel nie wpisuje ocen niedostatecznych.
  - e) Uczeń, który opuścił pisemną pracę klasową, musi ją napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
4. **Kartkówki** – rozumiane jako krótkie prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów, obejmujące maksymalnie materiał z trzech ostatnich tematów lub z tematu bieżącego.

- a) Kartkówki trwają nie dłużej niż 15 minut.
  - b) Nie muszą być zapowiadane z wyprzedzeniem.
  - c) Nie podlegają poprawie.
  - d) Jeżeli uczeń jest nieobecny w terminie, w którym została przeprowadzona kartkówka, musi napisać ją w innym terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
5. **Dyktanda** – rozumiane jako sprawdzenie znajomości zasad ortograficznych i interpunkcyjnych w praktyce i teorii.
6. **Odpowiedź ustna** – rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytania skierowane do niego przez nauczyciela.
- a) Oceniając na stopień odpowiedź ustną, nauczyciel bierze pod uwagę zawartość rzeczową, dobór środków językowych, sposób prezentacji, umiejętność formułowania myśli i argumentacji.
  - b) Krótkie odpowiedzi uczniów oraz merytoryczna aktywność na lekcji nie podlegają ocenie cyfrowej, ale mogą być odnotowywane jako plus.
7. **Zadanie domowe** – rozumiane jako wszystkie formy pisemne, ustne lub inne, zadane przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu.
- a) Są nieobowiązkowe i nieoceniane.
  - b) Zamiast oceny, uczeń uzyskuje informację zwrotną na temat poprawności i jakości wykonanej pracy.
8. **Aktywność na lekcji** – rozumiana jako czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, tematu, zadań itp. podczas zajęć.
- a) Oceniana jest za pomocą znaków + i –.
  - b) Pięć uzyskanych plusów skutkuje oceną bardzo dobrą.
  - c) Dwa uzyskane minusy skutkują oceną niedostateczną.
9. **Zeszyt i zeszyt ćwiczeń** – rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji, wykonują ćwiczenia i odrabiają prace domowe.
- a) Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnienia ww. zeszytów w terminie 1 tygodnia od dnia powrotu do szkoły.
  - b) Sprawdzane są co najmniej raz w okresie.
  - c) Nauczyciel ma prawo zażądać od ucznia zeszytu i zeszytu ćwiczeń do sprawdzenia w każdej chwili.

10. **Znajomość lektur** – rozumiana jako wiedza i umiejętności z zakresu przeczytanego tekstu.
- Formy sprawdzania znajomości lektur mogą przybierać różne formy: pisemne oraz ustne.
  - Każdy uczeń musi wykazać się znajomością lektur obowiązkowych, zgodnych z wytycznymi podstawy programowej dla etapu edukacyjnego.
  - Na każdy rok szkolny oprócz lektur obowiązkowych przypadają co najmniej dwie lektury uzupełniające. Zakres ich znajomości będzie sprawdzany tak, jak w przypadku lektur obowiązkowych.
11. **Recytacja tekstów poetyckich i prozy.**
12. **Inne formy pracy ucznia, np. projekt, album, prezentacja multimedialna.**

IV Podstawowe założenia oceniania form wypowiedzi pisemnych.

- Nauczyciel przy sprawdzaniu prac pisemnych zobowiązany jest do opatrzenia oceny cyfrowej komentarzem słownym lub pisemnym, który wyjaśni ocenę, podkreśli zalety pracy i będzie informował o elementach, nad którymi uczeń musi popracować.
- Każda forma wypowiedzi jest oceniana według innych kryteriów, zależnych od formy wypowiedzi.
- W większości prac pisemnych przyjmuje się następujące kryteria oceny:
  - Realizacja tematu wypowiedzi (temat) – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, wypowiedź jest w całości na temat. **Jeżeli praca jest nie na temat uczeń, otrzymuje oceną niedostateczną.**
  - Charakterystyczne cechy wypowiedzi – pojawienie się obowiązkowych elementów dla danej formy, konsekwencja wypowiedzi, logiczność zdarzeń, argumentacja wnikliwa, poparta przykładami.
  - Kompozycja tekstu – zgodna z formą wskazaną w poleceniu, logiczność, spójność wypowiedzi, wyodrębnienie akapitów.
  - Poprawność językowa.
  - Ortografia.
  - Interpunkcja.
  - Estetyka – stosowanie akapitów, marginesów, przejrzystość pracy.
- Przyjmuje się następującą klasyfikację i oznaczenia błędów w pracach pisemnych:

- a) ort. – błąd ortograficzny,
- b) i. – błąd interpunkcyjny,
- c) rz. – błąd rzeczowy,
- d) log. – błąd logiczny,
- e) jęz. – błąd językowy (w jego skład wchodzi błędy frazeologiczne, fleksyjne, słowotwórcze, składniowe oraz stylistyczne).

5. Kryteria oceny wypowiedzi ustnych:

- a) ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, samodzielnie i wyczerpująco omawia problem sformułowany przez nauczyciela (problem ów zawsze dotyczy tematu jednej z trzech ostatnich lekcji),
- b) ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który z nieznaczną pomocą nauczyciela wyczerpująco omawia problem sformułowany przez nauczyciela,
- c) ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który odpowiada na 3 pytania cząstkowe dotyczące problemu ogólnego,
- d) ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który odpowiada na 2 pytania cząstkowe dotyczące problemu ogólnego,
- e) ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który odpowiada na jedno pytanie cząstkowe dotyczące problemu ogólnego,
- f) ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie odpowiada na żadne pytanie pomocnicze.

V Ogólne warunki popraw uzyskanych ocen.

1. Poprawie podlegają oceny z następujących form sprawdzania:
  - a) prace klasowe,
  - b) sprawdziany,
  - c) znajomość lektur,
  - d) recytacja.
2. Uczeń ma prawo do poprawy oceny, jeśli otrzymał ocenę niedostateczną lub dopuszczającą.
3. Poprawa każdej oceny jest dobrowolna i odbywa się w terminie wyznaczonym przez nauczyciela w ciągu 2 tygodni od rozdania prac. Poprawa może nastąpić tylko jeden raz.

VI Kryteria oceniania.

SKALA OCEN

-celujący (6) - 100% + zadanie dodatkowe

-bardzo dobry (5) - 90% - 100%

-dobry (4) - 75% - 89%

-dostateczny (3) - 50% - 74%

-dopuszczający (2) - 40% - 49%

-niedostateczny (1) - 0% - 39%

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCEN

Stopień celujący

otrzymuje uczeń, który:

- osiąga sprawności o charakterze polonistycznym,
- samodzielnie rozwiązuje problemy pojawiające się w edukacji polonistycznej,
- czyta biegle, rozumie przeczytany tekst, interpretuje go,
- ma bogaty zasób leksykalny, w swoich wypowiedziach stosuje różnorodne konstrukcje składniowe,
- swobodnie posługuje się wszystkimi przewidzianymi w programie nauczania formami wypowiedzi, tworzy różne teksty zgodnie z kryteriami, ciekawe pod względem treści i stylu, bezbłędne językowo,
- bardzo dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne i biegle je stosuje,
- systematycznie i z dużym zaangażowaniem pracuje podczas zajęć języka polskiego, zawsze starannie przygotowuje się do zajęć,
- wykazuje się aktywnością i pomysłowością twórczą,
- przejawia zainteresowanie przedmiotem; bierze udział w konkursach przedmiotowych na szczeblu powiatowym i wojewódzkim.

Stopień bardzo dobry

otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości objęte programem nauczania,
- rozwiązuje zadania i problemy o znacznym stopniu trudności,

- czyta bardzo dobrze pod względem technicznym, rozumie przeczytany tekst, wnioskuje na jego podstawie,
- formułuje różne teksty pisane i mówione zgodnie z kryteriami i poprawnie językowo,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych prezentuje bogaty zasób słownictwa, poprawną składnię i styl,
- dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, nie popełnia błędów ortograficznych i interpunkcyjnych,
- świadomie i prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy teoretycznoliterackie przewidziane w programie nauczania,
- cechuje się aktywnością podczas zajęć,
- jest systematyczny i samodzielny w pracy na lekcjach i w domu,
- biegle posługuje się różnymi źródłami informacji.

Stopień dobry

otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres umiejętności i wiadomości wynikający z programu nauczania,
- zdobyte wiadomości potrafi wykorzystać do samodzielnego wykonywania zadań teoretycznych i praktycznych o stopniu trudności wykraczającym poza podstawę programową,
- czyta płynnie, wyraziście, dobrze rozumie przeczytany tekst, wyjaśnia jego sens,
- formułuje przewidziane programem wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z kryteriami, popełniając sporadycznie błędy językowe,
- na ogół prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy teoretycznoliterackie przewidziane w programie nauczania,
- dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, na ogół stosuje je w swoich wypowiedziach,
- jest systematyczny w pracy, terminowo i starannie wykonuje zleczone zadania,
- stara się być aktywny podczas lekcji jęz. polskiego.

Stopień dostateczny

otrzymuje ją uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, określonym przez podstawę programową,
- stosuje wiadomości w typowych zadaniach teoretycznych i praktycznych,
- czyta poprawnie pod względem technicznym, dosłownie rozumie przeczytany tekst,
- ma ubogi zasób słownictwa, ale formułuje wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z podstawowymi kryteriami, popełniając czasem błędy składniowe i stylistyczne,
- zna reguły ortograficzne, jednak nie zawsze stosuje je w swych wypowiedziach; popełnia błędy,
- na ogół poprawnie i terminowo wykonuje zadania,
- stara się być aktywny podczas zajęć.

Stopień dopuszczający

otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości bazowe, niezbędne w dalszej edukacji,
- potrafi przy pomocy nauczyciela rozwiązać proste zadania praktyczne i teoretyczne,
- słabo czyta pod względem technicznym, ale rozumie przeczytany tekst,
- ma znaczne trudności z formułowaniem wypowiedzi pisemnych i ustnych; nie różnicuje swych prac zgodnie z ustalonymi kryteriami, ma bardzo ubogi zasób słów, popełnia liczne błędy językowe,
- nie zna reguł ortograficznych, popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne,
- w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy, ale nie zawsze wykonuje zadania domowe,
- jest bierny podczas lekcji, niechętnie wykonuje zlecone zadania,
- nie zawsze korzysta z możliwości poprawy słabych ocen.

Stopień niedostateczny

otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

VII Informacje dla rodziców.

Rodzice są informowani o postępach uczniów poprzez:

- indywidualne spotkania,
- korespondencję za pośrednictwem dziennika elektronicznego,
- informacje telefoniczne potwierdzone zapisem w dzienniku.